

kan ikke indvendes overfor en Formueafgift en Gang for alle paa 21 Mill. Kr.. Enhver ved jo, havd det her drejer sig om: det er en ekstra Halvdel af, hvad man i et Aar har betalt i Formueskat; og for alle Formuer af den Karakter, som man lever af, vil denne Skat i Modsætning til den, hvorom der blev fremsat Forslag i Sommer, slet intet kunne betyde med Hensyn til de paagældendes Levemuligheder. Regner vi, hvad denne Skat vil betyde for en Formue paa op til 300 000—400 000 Kr., saa kan det i Sandhed ikke paastaas, at der her sker et saadant Angreb, at det vil være uoverkommeligt for de vedkommende.

Jeg maa mene, at det er rigtigt, at Regeringen har foreslaaet dette som en direkte Skat — derved vil den virke sikrest valutamæssigt —, samt at den har fordelt den som foreslaaet. Det er imidlertid klart, et enhver Skat vil fremkalde Betragtninger af den ene eller den anden Art med Hensyn til Muligheden for, at den virker for haardt i det ene og det andet Tilfælde, hvilket kan gøre en Forhandling om Udformningen af dette Forslag ogsaa med Hensyn til Betalingsfristerne naturlig i et Udvalg. Kun een Ting maa fastslaas, nemlig at denne Ordning skal være af en saadan Art, at Nationalbankens Seddelomløb ved Tilbagebetalingen kan formindskes.

Nu vil jeg gerne herom endnu have Lov at sige, at der er jo dem, som mener — og det synes den ærede Ordfører for Venstre i Landstinget fremdeles at mene —, at alene en Tilintetgørelse af Sedlerne fra Nationalbanken, en Opbrænding af en Del af Sedlerne, i samme Øjeblik vil løse hele Valutaspørgsmaalet. Jeg forstaar ikke, at man overhovedet er i Stand til at fastholde en saadan Anskuelse, efter at der nu fra Valutaraadet foreligger en Skildring af, hvorledes Seddelomløbet, Kurserne og Priserne har bevæget sig her i Danmark, lige siden Guldet løstes fra Sedlerne, og hvorledes Bevægelsen har været i Sverige. Selvfølgelig er der visse Lande, hvor Seddeltrykningen har ødelagt Landets Valuta, men Forholdene paa dette Omraade i de nordiske Lande er i ingen Henseende at sammenligne med de krigsførende Landes Seddeltrykning.

Jeg skal blot nævne et eneste Eksempel, som jeg finder i Sveriges Rigsbanks Beretning for 1922. Jeg understreger, at vi alle nærer Beundring for den Seddelpolitik, Sverrig har ført, og hvorved det har holdt sin Krone oppe, Fremhævelsen af denne Rigsbanks Politik har jo været det almindelige Grundlag for Diskussionen her.

I Aaret 1922 steg den svenske Krone op til Pariteten; Dollars havde kostet 4,02 ved Aarets Begyndelse og kostede 3,72 ved Aarets Slutning, Kronen var altsaa naaet til Paritet i dette Aar. Men dette skete aldeles ikke under nogen Formindskelse af Seddelmængden, Seddelmængden var ved Aarets Begyndelse og Slutning nøjagtigt den samme, og denne Seddelmængde var i Forholdet til Prisniveauet unaturlig stor, hvad Banken udtrykkelig gør opmærksom paa.

Bankens Beretning er i det hele taget overordentlig klar; den ledsages tillige af Tabeller, den fremstiller Seddelmængdens Størrelse i de forskellige Maaneder, Cirkulationsindexen, hvormed menes, hvad Seddelomløbet er steget sammenlignet med det normale Forhold før Krigen, endvidere Detailpriser og Leveomkostninger. Disse Tabeller viser, at Seddelomløbet er steget til 235 i Forhold til 100 før Krigen. Det er altsaa steget med 135 pCt., medens Detailpriserne kun er steget med 55 pCt. og Leveomkostningerne med 83 pCt. Hvis man behandler disse Priser gennemsnitligt, hvilket ogsaa regnes ud, er Priserne steget 70 pCt., men Seddelomløbet er steget 135 pCt. Ikke desto mindre var Kronen i denne Periode steget til Paritet, Nationalbanken gør nu opmærksom paa, hvad der er Skyld i det store Antal Sedler, til Trods for at Prisniveauet ikke skulde kræve saa stort et Antal. Beretningen kommer ind paa, hvad man ofte har hørt Tale om, at man i Udlandet skulde have anskaffet sig svenske Sedler og opmagasineret dem som Pengereserve, at man altsaa i Udlandet simpelt hen laa med svenske Sedler, som var ude af Omløb. Man siger, at det er vistnok sandsynligt, at dette ogsaa er Tilfældet, men man mener dog ikke, at det kan forklare det Forhold, som forelaa. Man siger, at Forklaringen ligger overvejende i en Formindskelse af Sedlernes Omløbsthastighed. Kassebeholdningerne er steget, det godtgøres procentvis, at der er visse af de store offentlige Virksomheders Kassebeholdninger, som er steget.

Med andre Ord, den Opfattelse, at Seddelmængdens Stigen eller Fald automatisk følger af Stigen eller Fald i Dollarkursen, kan for enhver, der vil se paa Kendsgerningerne gennem Aarene efter Krigen, aldeles ikke opretholdes. Ikke desto mindre tilstræber den svenske Rigsbank at nedbringe sin Seddelmængde, og vi maa ogsaa tilstræbe at nedbringe vor, men man skal blot ikke tro, at selve den Ting, at Sedlerne mekanisk forsvinder, klarer Sagen.

Det, som klarer Sagen, er, at der ind-